

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKI BİZNES UNİVERSİTETİ

«DÜNYA İQTİSADİYYATI» İXTİSASININ
P A S P O R T U

BAKI – 2019

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının xarakteristikası
- 1.2. Ali peşə təhsilinin təhsil proqramının xüsusiyyətləri
- 1.3. Abituriyent üçün tələblər
- 1.4. Magistr təhsilini davam etdirmək imkanları
- 1.5. Təhsil proqramlarının əsas istifadəçiləri
- 1.6. Məzunun ixtisas xüsusiyyətləri
- 1.7. Peşəkar fəaliyyət sahəsi
- 1.8. Peşə fəaliyyətinin obyektləri
- 1.9. Peşə fəaliyyətinin növləri və vəzifələri
- 1.10. Təhsil proqramının məqsədi
- 1.11. Məzunun bilik və bacarıq kompetensiyaları
- 1.12. İxtisasın peşə hazırlığı üzrə fənlər
- 1.13. Təcrübələr
- 1.14. Yekun Dövlət Attestasiyası
- 1.15. Peşə kompetensiyaları üzrə müvafiq biliklərə nail olmalıdır
- 1.16. İxtisasın peşə təliminin nəticələri üzrə məzun bilməli və bacarmalıdır
- 1.17. Tələbənin təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi

2. Təhsil prosesinin məzmununu və təşkilini tənzimləyən sənədlər

- 2.1. Təhsil proqramı
- 2.2. Tədris planı
- 2.3. İllik iş qrafiki

3. Resurs təminatı

- 3.1. Kadr təminatı
- 3.2. Tədris-metodik və informasiya dəstəyi
- 3.3. Maddi-texniki təchizat
- 3.4. Tələbələrin elmi- tədqiqat işinin təşkili xüsusiyyətləri

4. Tədrisdə keyfiyyət təminatı

- 4.1. Tədrisdə keyfiyyət təminatı siyasəti
- 4.2. Tədrisdə Keyfiyyət Qiymətləndirilməsi Sistemi
- 4.3. Keyfiyyətin xarici qiymətləndirmə sistemi

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. “Dünya iqtisadiyyatı” ixtisasının xarakteristikası

İxtisasın şifri və adı- 050401 “Dünya iqtisadiyyatı”

Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi - Bakalavr

Əyani forma üzrə təhsil müddəti- 4 il (qiyabi forma üzrə təhsil müddəti 5 il)

Kreditlərin sayı- 240

"Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə ali peşə təhsilinin təhsil proqramı müvafiq ixtisas üzrə ali peşə təhsili dövlət standartı əsasında hazırlanmışdır.

Təhsil proqramı "Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığı prosesinin məqsədlərini, məzmununu və metodlarını müəyyən edən normativ sənədlər toplusudur.

1.2. Ali peşə təhsilinin təhsil proqramının xüsusiyyətləri

“Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə ali peşə təhsilinin təhsil proqramı bu ixtisas üzrə ali təhsilli mütəxəssislərin hazırlanması istiqamətində dövlət standartı əsasında hazırlanmış tədris planını, işçi tədris planını, fənn proqramlarını, tədris və praktiki işlə əlaqədar planları özündə cəmləşdirmişdir.

Təhsil proqramının tərkibinə tədris planı, təqvim tematik planlar, fənlərin tədris-metodiki vəsaitləri, təlim və istehsalat təcrübələri, tələbələr üçün təhsilin və tədrisin keyfiyyətini təmin edən materiallar, təlimin keyfiyyətinə nəzarət qaydasını və məzmununu müəyyənləşdirən materiallar və müvafiq təhsil texnologiyasının tətbiq olunmasını təmin edən metodik materiallar və bir sıra normativ sənədlər də daxildir.

1.3. Abituriyent üçün tələblər

Abituriyentin orta (tam) ümumi təhsili və ya orta-ixtisas peşə təhsili haqqında dövlət sənədi olmalıdır.

1.4. Magistr təhsilini davam etdirmək imkanları

"Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə təhsil proqramının əsasında ali peşə təhsilinin əsas təhsil proqramını mənimsəmiş bakalavr müvafiq ixtisaslar üzrə magistratura təhsil səviyyəsində təhsilini davam etdirmək hüququ vardır.

1.5. Təhsil Proqramının əsas istifadəçiləri

Təhsil proqramının əsas istifadəçiləri: Universitetin tədris şöbəsi, dekanlıqlar, kafedranın müəllimləri, tələbələr, məzunlar, mütəxəssislər, işəgötürənlər, abituriyentlərdir.

1.6. Məzunun ixtisas xüsusiyyətləri

"Dünya iqtisadiyyatı" ixtisasını bitirən məzun beynəlxalq səviyyədə iqtisadi idarəçilik qabiliyyətinə sahib olmaqla, dünya iqtisadiyyatında iqtisadi fəaliyyəti planlaşdırmağı, təşkil etməyi, reallaşdırmağı təmin etməyi, nəzarət və səmərəliliyi təhlil etməyi bacarmalıdır.

1.7. Peşəkar fəaliyyət sahəsi

"Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə məzunun peşə fəaliyyətinin sahəsi beynəlxalq ticarət və biznes subyektlərinin marketinq, kommersiya, investisiya və digər siyasətlərinin hazırlanması, əmtəə və xidmətlərin xarici ticarət, beynəlxalq valyuta, maliyyə və kredit əməliyyatları sahələri və s. hesab edilir.

1.8. Peşə fəaliyyətinin obyektləri

Mütəxəssisin peşə fəaliyyətinin obyektləri aşağıdakılardır:

- beynəlxalq biznes, maliyyə, turizm və digər xidmətlər üzrə dünya bazarlarında fəaliyyət göstərən transmilli şirkətlər;
- beynəlxalq biznes və sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan transmilli şirkətlər, korporasiyalar, müəssisə, təşkilat və digər təsərrüfat subyektləri;
- beynəlxalq banklar, birjalar, maliyyə, sığorta şirkətləri;

- dünya iqtisadiyyatının vergi, maliyyə, əmlak xidməti, sosial-müdafiə, gömrük orqanları və s;
- icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada ölkənin iqtisadi və sosial siyasətini həyata keçirən dövlət strukturlarının müvafiq bölmələri;
- konsaltinq və digər xidmətləri həyata keçirən müəssisələr;
- məhsul istehsal edən sənaye müəssisələri;
- mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrinin iqtisadiyyat, biznes, sahibkarlıq bölmələri və peşə ixtisasına uyğun strukturlar.

1.9. Peşə fəaliyyətinin növləri və vəzifələri

" Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə məzun aşağıdakı peşə praktik fəaliyyəti növlərindən biri üçün hazırlanmalıdır:

- istehsalat-peşə fəaliyyəti;
- təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti.

1.10. Təhsil proqramının məqsədi

Təhsil proqramı ixtisasın dövlət təhsil standartının tələblərinə cavab verir. Tələbənin seçdiyi fənin kreditinin verilməsi məcburidir. Təhsil proqramının əsasında tədris planları tərtib edilir. Tədris planında əks etdirilən fənlər tələbələrdə bilik, bacarıq və vərdişlərin formalaşmasına yönəldilmişdir. Dünya iqtisadiyyatı ixtisası üzrə təhsil proqramının əsas məqsədi aşağıdakılardır:

1. İstehsal və xidmət müəssisənin təşkilati strukturu və onun formalaşdırılması məsələlərini öyrətmək.
2. Sahibkarklıq subyektlərinin təşkili və idarə edilməsinin əsaslarını öyrətmək.
3. Müəssisə və təşkilatların təşkilati- hüquqi formalarına görə onların idarə edilməsinin qanunvericilik bazasını müəyyən etmək, onun təşkilati və hüquqi əsaslarını öyrətmək.
4. İqtisadi idarəetmə qərarlarının qəbul olunması və onların reallaşdırılması yollarını öyrətmək.

5. İstehsal infrastrukturunun formalaşdırılması və fəaliyyət mexanizmlərini öyrətmək.

6. Öyrəniləcək məsələləri artırmaq.

1.11. Məzunun bilik və bacarıq kompetensiyaları

Məzun humanitar və ixtisasın peşə hazırlığı bölümünə aid olan fənlər üzrə biliklərə malik olmalıdır.

Humanitar fənləri mənimsəmək nəticəsində məzun xarici dil, Azərbaycan tarixi, Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti, fəlsəfə, mədəniyyətşünaslıq, multikulturalizm və sair sahələrdə zəruri bilikləri əldə edir və ümumi kompetensiyalara yiyələnir:

Məzun ümumi kompetensiyalar üzrə aşağıdakı biliklərə yiyələnməlidir:

- dövlət dilində sərbəst danışmağı, fikirlərini sərbəst ifadə etməyi, o cümlədən işgüzar yazışma vərdişlərinə yiyələnməli, peşə təyinatlı mətnləri tərtib etməyi, onları redaktə etməyi bilməlidir;

- ümumi xarakterli danışmaq-dialoq apara bilmək, nitq etiket qaydalarına əməl etmək, məlumat toplamaq üçün ixtisasına uyğun ədəbiyyat oxumaq, ixtisas üzrə mətnləri lüğət ilə tərcümə etmək, xarici dildə annotasiya və iş məktubları tərtib etmək;

- Azərbaycan tarixini, əsas tarixi faktları, tarixləri, hadisələri və tarixi şəxsiyyətlərin adlarını, onların fəaliyyəti barədə qısa məlumatları bilmək;

- tarixi keçmişlə bağlı məsələlərdə mövqelərini ifadə etmək və əsaslandırma bilmək;

- sosial davranışın əsas qanunları və tənzimlənməsi formaları, sosial icmaların və sosial qrupların yaranmasının xarakteri, sosial proseslərin növləri və nəticələri barədə elmi təsəvvürlərə malik olmaq;

- sosioloji analizin əsaslarına sahib olmaq;

- fəlsəfi biliyin mühüm sahəsini təşkil edən idrak nəzəriyyəsini, insan idrakının mənşəyi və gerçəkliyə münasibəti, biliyin yaranma xüsusiyyətləri, onun gerçəkliyə

uyğunluğu, təcrübə və nəzəriyyə arasındakı münasibətlər kimi məsələləri öyrənmək.

- Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının əsaslarını, insanın insana, cəmiyyətə, ətraf mühitə münasibətini tənzimləyən etik və hüquqi normaları bilməlidir;

- hüquq sisteminin və qanunvericiliyinin əsaslarını, peşə fəaliyyəti sahəsində hüquqi və mənəvi standartları bilmək;
- gələcək peşə fəaliyyətinə aid normativ və hüquqi sənədlərdən istifadə və tərtib edə bilmək;
- xarici dillərdən birini bilməlidir;
- peşə lüğətini bilmək və öz fəaliyyətində düzgün istifadə etməyi bacarmalıdır;
- tərəfdaşları ilə xarici dildə ünsiyyətdə olmağı və fikrini ifadə etməyi bacarmalıdır. Xarici dillərdən birində şifahi və yazılı ünsiyyət qurmağı bacarmalıdır;
- iqtisadi təhlilləri və qiymətləndirmələri aparmaq üçün ümumi iqtisadi-riyazi biliklərə malik olmalıdır.

1.12. İxtisasın peşə hazırlığı üzrə fənlər:

- iqtisadi inkişaf, rəqabət və antiböhran sahəsində iqtisadi, hüquqi biliklərə sahib olmalıdır;

- informasiya cəmiyyətində fəaliyyət göstərməyi və peşəkarlıq sayəsində İKT-dən istifadə etməyi bacarmalıdır;

- iqtisadi inkişaf məqsədləri üçün faydalı informasiyanı təmin etmək, araşdırmaq, ümumiləşdirmək və strateji hədəfləri düzgün müəyyən etməyi bilməlidir;

- biznes-plan, uçot, hesabat və digər məlumat mənbələrində əks etdirilmiş informasiyanın qiymətləndirilməsi metodikasını dərinlən mənimsəməlidir.

- qeyri-standart vəzifələri həll etmək, iqtisadi prosesləri proqnozlaşdırmaq;

- öz işlərini elmi əsaslarla təşkil edə, peşə fəaliyyəti sahəsində istifadə olunan məlumatların toplanması, saxlanması və emalı (redaktə edilməsi) üçün kompüter

metodlarına sahib olmağı, müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməyi bacarmalıdır;

- müasir tələblərə uyğun təqdimatlar hazırlamağı, işgüzar ünsiyyət qurmağı bacarmalıdır

1.13. Təcrübə

Təcrübələr ixtisaslar üzrə daha dərindən öyrənilməsi məqsədi ilə dövlət təşkilatlarında və orqanlarında, sənaye, konsultinq, maliyyə-bank sektorundakı müəssisələrdə, tədqiqat müəssisələrində, habelə şirkətlərdə təşkil edilməlidir.

Təcrübənin məzmunu, təcrübələrin təşkili və həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədlər təcrübə şöbəsi tərəfindən müəyyən edilir və rektorluq tərəfindən təsdiq edilir. Tələbə- bakalavriat təcrübəsi tədris planının vacib tərkib hissəsidir.

Tələbə universitetdə aldığı bilikləri təcrübədə tətbiq etmək imkanı əldə edir, bu şərtlə ki, tələbənin yerinə yetirdiyi işin xarakteri universitetdə oxuduğu ixtisasa uyğun olsun. Təcrübənin məzmunu təcrübənin iş proqramı ilə tənzimlənir.

1.14. Yekun Dövlət Attestasiyası

Ali təhsilin son pilləsi Yekun Dövlət Attestasiyasıdır. Yekun Dövlət Attestasiyası təhsil proqramının mənimsənilmə səviyyəsini müəyyənləşdirmək, təhsilalanlara müvafiq ixtisas dərəcəsi vermək məqsədi ilə həyata keçirilir. Yekun Dövlət Attestasiyası Dövlət imtahanı (şifahi) formasında keçirilir.

Təhsil proqramının bütün tələblərini yerinə yetirmiş və tədris planında nəzərdə tutulmuş bütün fənlər və təcrübələr üzrə müəyyən olunmuş kreditləri qazanmış tələbələr Yekun Dövlət Attestasiyasına buraxılırlar. Yekun Dövlət Attestasiyasını müvəffəqiyyətlə verən tələbə təhsil aldığı ixtisas üzrə bakalvriat pilləsinin tam kursunu başa vurmuş hesab olunur.

1.15. Peşə kompetensiyaları üzrə aşağıdakı biliklərə nail olmalıdır:

- istehsal və iqtisadi inkişafa aid olan ümumi qanunauyğunluqları;
- beynəlxalq iqtisadiyyatın nəzəri məsələlərini;
- iqtisadiyyat məsələləri üzrə statistik materialların və hesabatların hazırlan-

ması metodikasını;

- iqtisadiyyatın beynəlxalq təcrübələrini;
- insan resurslarının idarə edilməsi məsələlərini;
- innovasiyaların, investisiyaların, ümumilikdə layihələrin idarə edilməsi məsələlərini;
- strateji idarəetmə məsələlərini;
- idarəetmə ilə bağlı bilikləri öz praktik fəaliyyətlərində istifadə edə

bilməlidir.

1.16. İxtisasın peşə təliminin nəticələri üzrə məzun aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır

Bilməlidir:

- iqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin iqtisadi və sosial-iqtisadi göstəricilərini hesablamaq üçün zəruri məlumatları toplamaq və təhlil etməyi;
- iqtisadi subyektlərin fəaliyyətini xarakterizə edən iqtisadi və sosial- iqtisadi göstəriciləri hesablamaq məqsədilə standart metodikaya və normativ-hüquqi bazaya əsaslanmağı;
- iqtisadi problemləri həll etmək məqsədilə zəruru olan məlumatların toplanması, emalı və təhlilini həyata keçirə bilməyi;
- mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün müəssisələrin, təşkilatların, agentliklərin və s. hesabatlarında əks olunan maliyyə, mühasibat və digər informasiyaları təhlil və şərh etməyi;
- qlobal əmtəə və xidmətlər bazarının öyrənilməsi və təhlil edilməsi məqsədilə müasir informasiya texnologiyalarından istifadəni bilməli;
- əmtəə və xidmətlərin xarici ticarət, beynəlxalq valyuta, maliyyə və kredit əməliyyatları sahəsində milli və xarici təcrübəni ümumiləşdirməyi bilməli;
- sosial- iqtisadi göstəricilərdə ortaya çıxan tendensiyaları müəyyən etmək məqsədilə sosial- iqtisadi hadisə və proseslərlə bağlı milli və xarici statistik məlumatları təhlil və şərh etməyi;

Bacarmalıdır:

- təhlil üçün zəruri məlumatları toplamaq və hesabatlar hazırlamaq məqsədilə milli və xarici mənbələrdən istifadə etməni;
- analitik və tədqiqat məsələlərinin həllində müasir texniki vasitələr və informasiya texnologiyalarından istifadə etmə bacarığına malik olmalı;
- müəyyən bir xüsusi iqtisadi layihələri həyata keçirmək məqsədilə qurulmuş kiçik qrupların fəaliyyətini təşkil etməyə;
- kommunikasiya problemlərini həll etmək məqsədilə müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə etməyə;
- idarəetmə qərarları üçün təklif olunan variantları tənqidi qiymətləndirmək və onların təkmilləşdirilməsi üçün müvafiq təkliflər hazırlamağa;
- biznesin idarəetmə qərarlarının hazırlanması üçün xarici təcrübədən istifadə əsasında məsləhətlər vermə bacarığına;
- qlobal bazarda biznesin davranışının təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq biznesdə riskin idarə edilməsi üzrə tövsiyələrin hazırlanması bacarığına;
- beynəlxalq biznesin rəqabət formalarını müəyyən etmək məqsədilə müvafiq statistik və maliyyə hesabatlarını təhlil etmək və qlobal bazarların konyunkturasını qiymətləndirmək bacarığına;
- yazılı və şifahi qaydada beynəlxalq peşə və biznes danışıqlarında iştirak etmək və danışıqları aparmağa;
- rentabelli beynəlxalq biznes layihələri hazırlamaq və bu istiqamətdə xüsusi iqtisadi zonaların dəyişən beynəlxalq biznes konyunkturasına uyğun olaraq sahibkarlıq subyektləri üçün biznes inkişaf strategiyalarının hazırlanması bacarığına;
- beynəlxalq ticarət və beynəlxalq biznes sferasında firmaların marketing, kommersiya və digər siyasətlərinin hazırlanmasında iştirak etmə bacarığına;
- dünya iqtisadiyyatındakı başlıca meyilləri müəyyən etmək və bunları beynəlxalq biznes mühitində idarəetmə qərarlarına təsirini təhlil etmək bacarığına;

- plan və proqnoz göstəricilərinin hesablanması üçün zəruri hazırlıq işləri aparmaq, onları əsaslandırmaq və işin nəticələrini təşkilatın qəbul olunmuş standartları çərçivəsində təqdim etmək bacarığına;
- iqtisadi məlumatların emalı üçün müvafiq vasitələri seçmək və əldə olunan nəticələrin doğruluğunu sübut etmək məqsədilə hesablama nəticələrini təhlil etmək bacarığına.

1.17. Tələbənin təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi

Tələbələrin semestr ərzində hər bir fənn üzrə auditoriya (mühazirə, seminar, praktik məşğələlər, laboratoriya, kollokviumlar) və auditoriyadankənar (tələbənin müstəqil və müəllimin rəhbərliyi ilə sərbəst işi) fəaliyyəti aşağıdakı meyarlar üzrə qiymətləndirilir:

1. Mühazirə dərslərində iştirakına və cari mövzu üzrə aparılan qeydlərinə görə 0-10 bal.

2.Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərində frontal şifahi sorğuların, kollokviumların, seminar-məşğələ dərslərinə hazırlığa dair sərbəst işin tərtibi üzrə yekun cavab nəticələrinə görə 0-20 bal.

3. Referatın tərtibi və prezentasiyaya görə 0-20 bal.

Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərində frontal şifahi sorğuların, kollokviumların, Referatın tərtibi və prezentasiyaya görə qiymətləndirmədə aşağıdakı taksanomiya halları nəzərdə tutulmalıdır. Qiymətləndirmə meyarında hər bir halın xüsusi çəkisi aşağıdakı kimi nəzərdə tutulur.

- Bilik-20%
- Tələbənin mövzunu anlaması-20%
- Tətbiq etmə-20%
- Təhlil-20%
- Sintez-20%

Yuxarıda qeyd olunan qiymətləndirmələr fənn jurnallarında aparılır. Konkret fənlər üzrə semestr ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə təhsilalanların biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 bala qədər	• “qeyri-kafi”	• F
51-60 bal	• “qənaətbəxş”	• E
61-70 bal	• “kafi”	• D
71-80 bal	• “yaxşı”	• C
81-90 bal	• “çox yaxşı”	• B
91-100 bal	• “əla”	• A

2. TƏHSİL PROSESİNİN MƏZMUNUNU VƏ TƏŞKİLİNİ TƏNZİMLƏYƏN SƏNƏDLƏR

2.1. Təhsil proqramı.

Təhsil proqramı “Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə ümumi müddəaları, ixtisasın xarakteristikasını, məzunun kompetensiyalarını, proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyalarına qoyulan tələbləri, təhsilin məzmunu və səviyyəsinə qoyulan minimum tələbləri, xüsusilə peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələbləri və digər məsələləri əhatə edir.

2.2. Tədris planı

Universitet müstəqil olaraq "Dünya iqtisadiyyatı" ixtisası üzrə mütəxəssis yetişdirmək üçün Dövlət təhsil standartı və təhsil proqramı əsasında tədris planını hazırlayır və təsdiqləyir. Təhsil prosesi Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Dövlət Təhsil Standartları, ixtisasın təhsil proqramına, “Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanununun tələblərinə, Təhsil Nazirliyinin müvafiq əsasnamələrinə uyğun tərtib edilmiş tədris planı nəzərə alınmaqla təşkil edilir.

Tədrisin məzmununu daim yeniləmək məqsədi ilə tədris planının məzmunu hər 5 ildən bir nəzərdən keçirilir, daha da təkmilləşdirilir.

“Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə bakalavr təhsil proqramının yerinə yetirilməsinin müddəti aşağıdakı kimi nəzərdə tutula bilər:

- Bakalavr təhsil proqramını mənimsəmək üçün ayrılan ümumi həftələr - 198
- Nəzəri təlim, o cümlədən, təcrübələr (14həftə) üçün ayrılan həftələr - 154
- Tətillər üçün ayrılan həftələr - 38
- Yekun attestasiyaya ayrılan həftələr - 6

2.3. İllik iş qrafiki

Tədris fəaliyyəti tədris prosesinin iş qrafikinə uyğun olaraq ciddi şəkildə aparılır. “Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə əyani təhsil alan tələbələr üçün iş təqvim- tədris planı 4 il ərzində nəzəri hazırlıq, imtahan, tətil, təcrübə, yekun attestasiyaya hazırlıq və Yekun Dövlət Attestasiyasının keçirilməsinin ardıcılığını əks etdirir.

3. RESURS TƏMİNATI

3.1. Kadr təminatı

" Dünya iqtisadiyyatı " ixtisası üzrə kadr hazırlığı müvafiq tədris planında əks etdirilən fənlərin tədrisi ilə həyata keçirilir. Dövlət Təhsil Standartlarının tələblərinə uyğun olaraq mütəxəssis hazırlığı, bir qayda olaraq, tədris olunan fənlərin profilinə uyğun və ya elmi-metodiki fəaliyyətlə mütəmadi məşğul olan pedaqoji heyət tərəfindən təmin edilməlidir;

Ayrı- ayrı fənləri tədris edən müəllimlərin müvafiq peşə sahəsində elmi dərəcəsi və ya təcrübəsi olmalıdır.

3.2. Tədris-metodik və informasiya dəstəyi

Mütəxəssis hazırlığı üçün təhsil proqramının icrası təhsil proqramının fənlərinin tam siyahısının məzmununa uyğun tədris vəsaitlərinin, kitabxana fondlarının və digər məlumat bazalarının mövcudluğu ilə təmin edilməlidir.

Bütün fənlər üçün – mühazirə, seminarlar, laboratoriya işləri, təcrübələr, eləcə də əyani vəsaitlər, audio, video və multimedia materialları təmin edilməlidir.

Mütəxəssis hazırlığını yerinə yetirmək üçün Proqramlarda məcburi olaraq tövsiyə olunan tədris ədəbiyyatları təmin edilməlidir.

Tədris-informasiya mənbələri müasirliyin tələblərinə cavab verməlidir. Təhsil prosesində peşə yönümlü jurnalların və digər dövri nəşrlərin materiallarından istifadə edilməlidir.

3.3. Maddi-texniki təchizat

Universitetin daxili keyfiyyət təminatı siyasətinə və müvafiq standartlara uyğun olaraq təhsilalanların təhsil mühitni zənginləşdirmək üçün təhsil resurlarının olması, təkmil informasiya texnologiyalarının, müasir kitabxananın, məişət, tibb xidməti strukturlarının və digər resurların mövcudluğu vacibdir. Bu resursların beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırılması daxili keyfiyyət təminatı siyasətinin tərkib hissəsidir.

Universitet müvafiq ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığı üçün maddi-texniki bazanın tərkibi kimi müasir kompüter avadanlığı və proqram təminatına sahib olmalıdır.

Tədris prosesinin kompüterləşdirilməsi, yerli şəbəkəyə qoşulması, internetə çıxışı olan və tətbiqi proqram paketləri ilə təchiz olunmuş kompüter auditoriyalar tərəfindən təmin edilir.

Laboratoriya məşğələləri aparmaq üçün hər bir fənn üçün zəruri proqram təminatı quraşdırılmış, şəbəkəyə qoşulmuş ən azı 12 kompüterdən ibarət kompüter otaqları mövcud olmalıdır.

Universitet sanitariya-gigiyena tələblərinə cavab verməlidir.

3.4. Tələbələrin elmi-tədqiqat işinin təşkili xüsusiyyətləri

Tələbələrin tədqiqat işləri vahid tədris prosesinin tərkib hissəsi kimi ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasının ayrılmaz hissəsidir: Tələbələrin elmi-tədqiqat işinin tətbiqi tədris, elmi və praktiki fəaliyyətin məcmusunu əks etdirir.

Tələbələrin tədqiqat işləri tədris planına uyğun olaraq tələbələr tərəfindən tədris prosesində və auditoriyadankənar peşə və yaradıcılıq fəaliyyətinin əsaslarını,

tədqiqatçılıq texnikasını və bacarıqlarını inkişaf etdirmək yolu ilə mütəxəssislərin hazırlıq səviyyəsini artırmaq məqsədi ilə təşkil edilir.

Tələbələrin tədqiqatçılıq fəaliyyətinin inkişafı sayəsində nəticələrin əldə edilməsinə nail olunmuşdur:

1) öyrənilən fənlərin nəzəri əsasları sahəsində tələbələrin biliklərini genişləndirmək və dərinləşdirmək, müstəqil tədqiqat fəaliyyətinin müəyyən praktik bacarıqlarını əldə etmək və inkişaf etdirmək;

2) elm və təcrübənin qarşıya qoyduğu aktual problemləri həll etmək üçün tələbələrin iştirakı ilə elmi tədqiqatlar aparmaq;

3) öz elmi tədqiqatlarının nəticələrini (hesabatlar, tezislər, məruzələr və s.) əsaslandırmaq və təqdim etmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək;

4) elmi-tədqiqat işləri zamanı yeni informasiya texnologiyalarını geniş tətbiq etmək, informasiya və proqram təminatını dəstəkləmək bacarıqlarına malik olmaq;

5) iqtisadi inkişafın yeni şəraitində fərdi düşüncə sistemlərini formalaşdırmaq və fərdi işləmək bacarığına malik olmaq.

4. TƏDRİSDƏ KEYFİYYƏT TƏMİNATI

4.1. Tədrisdə keyfiyyət təminatı siyasəti

Bakı Biznes Universitetinin keyfiyyət təminatı siyasətinin əhatə dairəsi ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının hazırlanmasını, təhsil proqramlarının optimallığının, mobilliyinin təmin olunmasını, biliyin təkmil beynəlxalq standartlara uyğunluğunun qiymətləndirilməsini, tələbəyönümlü təhsilin tətbiqini özündə əks etdirir.

İxtisas üzrə tədris-metodik vəsaitlər keyfiyyət təminatının standartlarına uyğunlaşdırılmalıdır. Tələbəyönümlü təhsil, tədris və qiymətləndirmə sisteminin tətbiqi tələbələrin tədris prosesində daha fəal iştirakına şərait yaradır, onların motivasiyasının yüksəldilməsinə xidmət edir, onlarda özünütəhlil, müstəqil düşüncə qabiliyyətini formalaşdırır, mövcud vəziyyəti təhlil edib qiymətləndirmək qabiliyyətini aşılayır.

Ona görə də daxili keyfiyyət təminatında professor-müəllim heyətinin peşəkarlığının yüksəldilməsi, müasir bilik, bacarıq və vərdislərə yiyələnməklə yanaşı, öyrətmə metodologiyasının daim təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır. Bu səbəbdən professor-müəllim heyətinin mütəmadi, ardıcıl və sistemli şəkildə peşə ixtisaslarının artırılması siyasəti qurulmalıdır.

Bakı Biznes Universitetinin fəaliyyəti ilə bağlı olan bütün proqramlar və layihələrin icrasının səmərəli təşkil edilməsi, bütün maraqlı tərəflərin şəffaf, dəqiq və dürüst məlumatlarla təmin edilməsi üçün açıq informasiya sisteminin mövcudluğu inkaredilməzdir. Daxili keyfiyyət təminatının yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi və informasiyaların idarə edilməsi üçün Universitetin bütün struktur vahidlərinin fəaliyyətlərinin mütəmadi olaraq qiymətləndirilməsi olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir.

4.2. Tədrisdə Keyfiyyət Qiymətləndirilməsi Sistemi

Təlimin keyfiyyət təminatı sistemində mütəxəssis hazırlığı prosesində təlim keyfiyyətinin monitorinqi, məzunların peşə fəaliyyətinin nəticələrinin izlənməsi daxildir.

Tələbə hazırlığının təlim keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi aşağıdakı sxemə əsasən aparılır:

- cari və aralıq qiymətləndirmə;
- təcrübələrin nəticələrinin attestasiyası;
- yekun dövlət attestasiyası.

4.3. Keyfiyyətin xarici qiymətləndirmə sistemi

Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının həyata keçirilmə keyfiyyətinin xarici qiymətləndirilməsi məzunların çalışdığı sahədə peşə-karyera uğurları ilə məmnunluğunu, işəgötürənlərin, mütəxəssislərin peşə və şəxsi keyfiyyətlərindən məmnunluğunu təmin etmək məqsədi ilə təşkil edilir.

Bu istiqamətdə məzunlar və işəgötürənlərlə iş aşağıdakılar vasitəsilə həyata keçirilir:

- tələbələrin təcrübə yerlərindən işəgötürənlərdən rəy almaq;
- məzunların və işəgötürənlərin sorğularının aparılması;
- "tələbə-müəllim-işəgötürənlər" dəyirmi masalarının təşkili.

Məzunların təlim keyfiyyətinin monitorinqi və mütəxəssis hazırlığı keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün tövsiyələrin hazırlanması işəgötürənləri sorğusual etməklə həyata keçirilir. Anketdə gənc mütəxəssisin təlim keyfiyyəti, peşəkar və işgüzar keyfiyyətləri barədə rəylər əks etdirilir.